



**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

**Bruksela, 24 czerwca 2014 r.
(OR. en)**

11205/14

**POLGEN 103
POLMAR 18
PESC 669
CSDP/PSDC 389
AGRI 458
TRANS 336
JAI 553
ENV 641
PECHE 326
POLMIL 60**

NOTA

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Delegacje

Dotyczy: Strategia Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskigo

Delegacje otrzymują w załączeniu strategię Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskigo w wersji przyjętej na posiedzeniu Rady (Sprawy Ogólne) w dniu 24 czerwca 2014 r.

STRATEGIA UNII EUROPEJSKIEJ W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA MORSKIEGO

I. KONTEKST

Morze ma znaczenie.

Morze jest cennym źródłem wzrostu gospodarczego i dobrobytu dla Unii Europejskiej i jej obywateli. Rozwój gospodarczy, wolny handel, transport, bezpieczeństwo energetyczne, turystyka i dobry stan środowiska morskiego w UE są zależne od otwartych, chronionych i bezpiecznych mórz i oceanów.

Duża część towarów będących przedmiotem unijnego handlu zarówno zewnętrznego, jak i wewnętrznego jest transportowana drogą morską. UE jest trzecim największym importerem i piątym na świecie producentem produktów sektora rybołówstwa i akwakultury. Ponad 70% granic zewnętrznych Unii to granice morskie, a co roku setki milionów pasażerów korzysta z jej portów. Bezpieczeństwo energetyczne Europy w dużej mierze zależy od transportu morskiego i infrastruktury morskiej. Znaczne zwiększenie flot państw członkowskich UE i odpowiednich infrastruktur portowych (np. instalacji LNG) przyczynia się do sprawnego funkcjonowania rynku energii i bezpieczeństwa dostaw, a tym samym do dobrobytu obywateli europejskich i gospodarki europejskiej jako całości.

UE i jej państwa członkowskie mają zatem strategiczne interesy – w całym światowym obszarze morskim – w określeniu i rozwiązaniu problemów bezpieczeństwa związanych z zarządzaniem morzem i granicami morskimi. Obywatele europejscy oczekują skutecznych i racjonalnych pod względem kosztów działań w zakresie ochrony obszaru morskiego, w tym granic, portów i instalacji przybrzeżnych, tak aby zabezpieczyć handel morski, zająć się potencjalnymi zagrożeniami związanymi z bezprawną i nielegalną działalnością na morzu, a także optymalnie wykorzystywać potencjał morza dla wzrostu gospodarczego i miejsc pracy przy zapewnieniu ochrony środowiska morskiego.

Strategia Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego (EUMSS) obejmuje zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne aspekty unijnego bezpieczeństwa morskiego. Stanowi ona kompleksowe ramy przyczyniające się do stabilnego i bezpiecznego światowego obszaru morskiego, zgodnie z europejską strategią bezpieczeństwa, przy zapewnieniu spójności z politykami unijnymi, w szczególności z zintegrowaną polityką morską oraz strategią bezpieczeństwa wewnętrznego.

Strategia została przyjęta w konsekwencji kompleksowych i skoordynowanych działań, których ważnymi etapami są konkluzje Rady z dnia 26 kwietnia 2010 r., konkluzje Rady w sprawie integracji nadzoru morskiego z dnia 23 maja 2011 r., deklaracja z Limassol z dnia 7 października 2012 r., konkluzje Rady Europejskiej z grudnia 2013 r. oraz wspólny komunikat Komisji Europejskiej i Wysokiego Przedstawiciela z dnia 6 marca 2014 r.

II. CEL I ZAKRES

Konieczna jest jedność celów i działań wszystkich zaangażowanych podmiotów w celu osiągnięcia spójności między polityką poszczególnych sektorów a polityką UE i poszczególnych państw oraz umożliwienia wszystkim odpowiednim organom wspólnego, skutecznego działania. UE i jej państwa członkowskie mogą poprzez zacieśnianie współpracy między różnymi sektorami, organami unijnymi i krajowymi osiągnąć więcej, działać szybciej i oszczędzić zasoby, zwiększając tym samym reakcję UE na ryzyka i zagrożenia w obszarze morskim.

W oparciu o leżące u podstaw UE wartości praw człowieka, wolności i demokracji celem niniejszej strategii jest zabezpieczenie interesów UE i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa morskiego przed całą gamą ryzyk i zagrożeń w światowym obszarze morskim. Uzyskuje się to w międzysektorowy, kompleksowy, spójny i racjonalny pod względem kosztów sposób, zgodnie z istniejącymi traktatami, krajowym i unijnym prawodawstwem i prawem międzynarodowym, w szczególności Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS) i innymi właściwymi konwencjami i instrumentami.

Bezpieczeństwo morskie rozumiane jest jako sytuacja w światowym obszarze morskim, w której egzekwowane jest prawo międzynarodowe i prawo krajowe, gwarantowana jest wolność żeglugi oraz chronieni są obywatele, infrastruktura, transport, środowisko i zasoby morskie.

Niniejsza strategia zapewnia polityczne i strategiczne ramy służące skutecznemu i kompleksowemu stawieniu czoła wyzwaniom związanym z bezpieczeństwem morskim przez zastosowanie wszystkich odpowiednich instrumentów na szczeblach międzynarodowym, unijnym i krajowym. Ułatwia ona usprawnioną współpracę międzysektorową w obrębie cywilnych i wojskowych organów i podmiotów, między nimi, a także pośród nich wszystkich. Przyczynia się do pełnego wykorzystania potencjału wzrostu w obszarze morskim zgodnie z istniejącym prawodawstwem, zasadą pomocniczości i stosunkiem podmiotów wspieranych i wspierających. Służy ona także wzmacnianiu wzajemnego wspierania się państw członkowskich i umożliwieniu wspólnego planowania dotyczącego nieprzewidzianych zdarzeń pod kątem bezpieczeństwa, zarządzania ryzykiem, zapobiegania konfliktom oraz reagowania na kryzys i zarządzania kryzysowego.

Strategia obejmuje światowy obszar morski. Sieć szlaków morskich między kontynentami ma szczególne znaczenie, podobnie jak pewne obszary morskie z uwagi na ich wartość strategiczną lub potencjalne ryzyko wystąpienia kryzysu lub utraty stabilności. Unia powinna zatem dążyć do wzmocnienia i wspierania swoich reakcji regionalnych dotyczących bezpieczeństwa morskiego. Zasady zapisane w niniejszej strategii i cele w niej określone powinny być wbudowane w realizację istniejących i przyszłych unijnych strategii regionalnych, takich jak strategie dotyczące Rogu Afryki i Zatoki Gwinejskiej.

Niniejsza strategia szczególnie uwzględnia każdy z obszarów i podobszarów mórz europejskich, mianowicie Morze Bałtyckie, Morze Czarne, Morze Śródziemne i Morze Północne, a także wody Arktyki, Ocean Atlantycki i regiony najbardziej oddalone.

III. ZASADY I CELE

Strategia opiera się na następujących zasadach przewodnich:

- a) ***Podejście międzysektorowe:*** wszyscy partnerzy, począwszy od organów i podmiotów cywilnych i wojskowych (organy ścigania, kontroli granicznej, kontroli celnej i kontroli połowów, organy ds. ochrony środowiska, administracja morską, organy odpowiedzialne za badania i innowacje, marynarki wojenne lub inne siły morskie, straże przybrzeżne, agencje wywiadowcze), jak również agencji unijnych, a skończywszy na branżach (sektor transportu morskiego, bezpieczeństwa, komunikacji, wsparcia zdolności), muszą skuteczniej ze sobą współpracować przy wzajemnym poszanowaniu swojej wewnętrznej organizacji;
- b) ***Integralność operacyjna:*** strategia nie narusza odpowiednich kompetencji Unii i jej państw członkowskich w objętych nią obszarach. Nie stanowi ona także uszczerbku dla kompetencji, suwerennych praw i jurysdykcji państw członkowskich nad strefami morskimi zgodnie z odpowiednim prawem międzynarodowym, w tym UNCLOS. Mandaty, zobowiązania i interesy państw członkowskich muszą zostać w pełni uwzględnione w oparciu o istniejące polityki i instrumenty i przy jak najlepszym wykorzystaniu istniejących zdolności na szczeblu krajowym i europejskim, lecz przy unikaniu tworzenia nowych struktur, prawodawstwa, dodatkowych obciążeń administracyjnych, a także przy uwzględnieniu wymogu dotyczącego dodatkowego finansowania;

- c) **Poszanowanie przepisów i zasad:** poszanowanie dla prawa międzynarodowego, praw człowieka i demokracji oraz pełna zgodność z postanowieniami UNCLOS, obowiązującymi traktatami dwustronnymi i wartościami w nich zapisanymi stanowią podstawę niniejszej strategii oraz kluczowe zasady oparte na przepisach dobrych rządów na morzu. UE i jej państwa członkowskie wspierają rozstrzygnięcie sporów morskich powstających w związku z interpretacją i stosowaniem UNCLOS przez właściwe sądy i trybunały międzynarodowe w niej określone, które odgrywają ważną rolę w realizacji rządów prawa na morzu;
- d) **Multilateralizm polityki morskiej:** przy przestrzeganiu ram instytucjonalnych i decyzyjnej autonomii UE podstawowe znaczenie ma współpraca ze wszystkimi odpowiednimi partnerami i organizacjami międzynarodowymi, w szczególności Organizacją Narodów Zjednoczonych i NATO, oraz koordynacja działań z istniejącymi międzynarodowymi i regionalnymi forami w obszarze morskim.

Z myślą o zapewnieniu realizacji kompleksowego, międzysektorowego, transgranicznego, spójnego i racjonalnego pod względem kosztów podejścia do bezpieczeństwa morskiego niniejsza strategia ma na celu:

- a) zbliżenie zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych aspektów unijnego bezpieczeństwa morskiego i propagowanie szerokiego podejścia w radzeniu sobie z wyzwaniami związanymi z bezpieczeństwem morskim i z interesami morskimi;
- b) propagowanie opartych na przepisach dobrych rządów na morzu, na wodach podlegających zwierzchnictwu, suwerennym prawom i jurysdykcji państw członkowskich UE oraz na pełnym morzu;
- c) ustanowienie lepszej i trwałej koordynacji projektów i działań wszystkich odpowiednich podmiotów na szczeblu europejskim, regionalnym i krajowym oraz jak najlepsze wykorzystanie odpowiednich unijnych strategii makroregionalnych, w stosownych przypadkach;
- d) propagowanie międzynarodowych równych warunków działania i konkurencyjności państw członkowskich;
- e) zwiększenie potencjału mórz w zakresie wzrostu gospodarczego i miejsc pracy zgodnie z unijną strategią wzrostu „Europa 2020”;
- f) przyczynienie się do bezpieczeństwa na morzu i pomoc w zabezpieczeniu unijnych morskich granic zewnętrznych;

- g) propagowanie bezpieczeństwa regionalnego w każdym basenie morskim na granicach zewnętrznych UE w sposób spójny ze specyfiką każdego z regionów;
- h) propagowanie współpracy i rozwoju dalszych synergii z państwami członkowskimi i pomiędzy nimi, w tym na szczeblu regionalnym, a także współpracy z partnerami i organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi;
- i) wzmocnienie solidarności między państwami członkowskimi i rozwijanie wzajemnego wsparcia przy stawianiu czoła wyzwaniom związanym z bezpieczeństwem morskim;
- j) propagowanie większej wspólnej wiedzy na temat sytuacji oraz lepszej wymiany informacji, koncepcji operacyjnych, sposobów postępowania i doświadczeń przy uwzględnieniu nie tylko zasady ograniczonego dostępu, ale też zasady otwartego dostępu, przewidując tym samym zagrożenia, w myśl kompleksowego podejścia;
- k) wzmocnienie roli UE jako globalnego podmiotu i jako gwaranta bezpieczeństwa przy wzięciu pod uwagę jej obowiązków w ramach zapobiegania konfliktom, reagowania na kryzysy i zarządzania nimi w obszarach zainteresowania, na morzu i z morza, oraz osiągnięcie stabilności i pokoju w drodze kompleksowych i długoterminowych działań UE.

IV. INTERESY BEZPIECZEŃSTWA MORSKIEGO

Strategicznymi interesami bezpieczeństwa morskiego UE i jej państw członkowskich są:

- a) bezpieczeństwo UE, jej państw członkowskich oraz ich obywateli;
- b) utrzymanie pokoju zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, pokojowe rozstrzyganie sporów morskich zgodnie z prawem międzynarodowym, zapobieganie konfliktom i wzmocnianie bezpieczeństwa międzynarodowego, w tym przez współdziałanie UE z partnerami międzynarodowymi, bez uszczerbku dla kompetencji krajowych. W ten sposób wspiera się międzynarodową współpracę morską i rządy prawa, a także ułatwia handel morski oraz zrównoważony wzrost i rozwój;
- c) ochrona przed ryzykami i zagrożeniami dotyczącymi bezpieczeństwa morskiego, w tym ochrona krytycznej infrastruktury morskiej, takiej jak konkretne obszary w portach i obiektach portowych, instalacje przybrzeżne, dostawy energii drogą morską, podwodne rurociągi, kable na dnie morskim, a także propagowanie projektów w zakresie badań naukowych i innowacji;

- d) ochrona wolności żeglugi, ochrona światowego łańcucha dostaw UE i handlu morskiego, prawo do nieszkodliwego i tranzytowego przepływu statków oraz bezpieczeństwo ich załóg i pasażerów;
- e) ochrona interesów gospodarczych, w tym zagwarantowanie morskich zasobów energetycznych, zrównoważonej eksploatacji naturalnych i morskich zasobów w różnych strefach morskich i na pełnym morzu, kontrola nielegalnych, nieregulowanych i nieraportowanych (NNN) połowów, bezpieczeństwo flot rybackich państw członkowskich oraz wyznaczenie stref morskich, takich jak wyłączne strefy ekonomiczne, które stanowią potencjał dla wzrostu gospodarczego i zatrudnienia;
- f) propagowanie i rozwój wspólnej i potwierdzonej wiedzy na temat sytuacji morskiej;
- g) skuteczne zarządzanie zewnętrznymi granicami morskimi Unii i obszarami morskimi będącymi przedmiotem unijnego zainteresowania w celu zapobiegania transgranicznym nielegalnym działaniom i ich zwalczania;
- h) ochrona środowiska i zarządzanie wpływem zmiany klimatu w obszarach morskich i regionach przybrzeżnych, a także ochrona i zrównoważone wykorzystywanie różnorodności biologicznej, tak aby uniknąć w przyszłości ryzyka dla bezpieczeństwa.

V. RYZYKA I ZAGROŻENIA DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA MORSKIEGO

Zagrożenia dotyczące bezpieczeństwa morskiego są wieloaspektowe, stanowią potencjalne ryzyko dla obywateli Europy i mogą szkodliwie oddziaływać na strategiczne interesy UE i jej państw członkowskich. Zidentyfikowano następujące ryzyka i zagrożenia:

- a) zagrożenia dla praw i jurysdykcji państw członkowskich nad ich strefami morskimi lub użycie siły wobec tych praw i jurysdykcji;
- b) zagrożenia dla bezpieczeństwa obywateli europejskich i dla interesów gospodarczych na morzu w wyniku aktów agresji z zewnątrz, w tym zagrożenia związane ze sporami morskimi, zagrożenia dla suwerennych praw państw członkowskich lub konflikty zbrojne;
- c) przestępczość transgraniczna i zorganizowana, w tym piractwo morskie i zbrojna napaść na statki, handel ludźmi i przemyt migrantów, zorganizowane siatki przestępcze ułatwiające nielegalną migrację, handel bronią i narkotykami, przemyt towarów oraz kontrabanda;

- d) terroryzm oraz inne zamierzone akty bezprawne na morzu i w portach wobec statków, towarów, załóg i pasażerów, portów i obiektów portowych oraz morskiej i energetycznej infrastruktury krytycznej, w tym cyberataki;
- e) rozprzestrzenianie broni masowego rażenia, w tym zagrożenia bronią chemiczną, biologiczną, radiologiczną i jądrową;
- f) zagrożenia dla wolności żeglugi, takie jak odmowa dostępu do morza i cieśnin oraz blokowanie morskich szlaków komunikacyjnych;
- g) ryzyka środowiskowe, w tym niezrównoważone i niedozwolone eksploatowanie naturalnych i morskich zasobów, zagrożenia dla różnorodności biologicznej, połowy NNN, degradacja środowiska z powodu nielegalnych lub przypadkowych zrzutów, zanieczyszczenie chemiczne, biologiczne i jądrowe, w szczególności zrzucone do morza broń chemiczna i niewybuchy;
- h) potencjalny wpływ, jaki w zakresie bezpieczeństwa mogą mieć klęski żywiołowe lub katastrofy spowodowane przez człowieka, zdarzenia ekstremalne i zmiany klimatu na system transportu morskiego i w szczególności na infrastrukturę morską;
- i) nielegalne i nieuregulowane badania archeologiczne i grabież obiektów archeologicznych.

VI. WZMOCNIENIE DZIAŁAŃ UE

Opierając się na wyżej wymienionych celach i zasadach i biorąc pod uwagę obecne osiągnięcia, określono pięć głównych obszarów wdrażania w celu wzmocnienia działań UE.

1. Działania zewnętrzne

Unia aktywnie przyczynia się do wzmacniania bezpieczeństwa w obszarze morskim przez zapobieganie morskim ryzykom i zagrożeniom i reagowanie na nie oraz przez stabilizację dzięki jej wyjątkowej zdolności do łączenia, w spójny i konsekwentny sposób, szerokiego wachlarza polityk i narzędzi, w tym wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO). Unia podkreśla znaczenie przyjęcia przez nią zwiększonej odpowiedzialności jako gwaranta globalnego bezpieczeństwa na szczeblu międzynarodowym, a w szczególności w jej sąsiedztwie, co ma zwiększać także jej własne bezpieczeństwo i jej rolę strategicznego podmiotu globalnego. Unia może tym samym wykorzystywać najlepsze praktyki polityki wewnętrznej i zewnętrznej związanej z kwestiami bezpieczeństwa morskiego na rzecz propagowania skuteczniejszego zarządzania morskiego.

Siła UE polega na szerokim wyborze instrumentów, którymi dysponuje, w tym dialogu politycznym z partnerami międzynarodowymi, regionalnymi i dwustronnymi, zaangażowaniu na forach wielostronnych, współpracy na rzecz rozwoju, prawach człowieka i wymiarze sprawiedliwości, wspieraniu budowania regionalnych zdolności morskich oraz działaniach cywilnych i wojskowych w ramach WPBiO. Unijny koncept operacji bezpieczeństwa morskiego zapewnia już warianty sposobów przyczyniania się sił morskich do powstrzymywania nielegalnej działalności, zapobiegania jej i jej zwalczania. Zaangażowanie Unii z jej partnerami międzynarodowymi przyczynia się do propagowania opartych na przepisach rządów na morzu.

Kilka elementów, takich jak nielegalna działalność podmiotów niepublicznych, przestępczość transgraniczna, międzynarodowy terroryzm lub piractwo, wykorzystuje słabości podzielonych lokalnych, regionalnych i światowych systemów zarządzania morskiego. Używanie wszystkich instrumentów UE w ramach kompleksowego podejścia umożliwia UE skuteczne reagowanie na zagrożenia bezpieczeństwa morskiego na morzu i z morza, zwalczanie pierwotnych przyczyn i przywracanie dobrych rządów. Dostosowana reakcja UE może opierać się między innymi na unijnych działaniach politycznych i gospodarczych, a także współpracy na rzecz rozwoju, wraz z reformą sektora bezpieczeństwa, budowaniu regionalnych zdolności morskich i morskich misjach i operacjach UE.

Przy ocenie zmian globalnej sytuacji bezpieczeństwa należy wziąć pod uwagę aspekty morskie bezpieczeństwa Unii i odzwierciedlić je w przyszłym sprawozdaniu dotyczącym wyzwań i możliwości dla Unii, którego sporządzenie zleciła Rada Europejska w grudniu 2013 r.

Państwa członkowskie różnie organizują gwarantowanie krajowych i unijnych strategicznych interesów bezpieczeństwa morskiego i ochronę przed ryzykami i zagrożeniami dotyczącymi bezpieczeństwa morskiego. Niektóre państwa członkowskie wykorzystują organy cywilne do nadzoru i egzekwowania prawa, takie jak straż przybrzeżna; inne natomiast korzystają z marynarek wojennych lub innych sił morskich; jeszcze inne dzielą odpowiedzialność pomiędzy administracje cywilne i wojskowe. Współpraca na morzu między wszystkimi zaangażowanymi podmiotami ma pozytywny wpływ na inne dziedziny polityki.

Siły zbrojne państw członkowskich powinny odgrywać strategiczną rolę na morzu i z morza i zapewniać światowy zasięg, elastyczność i dostęp, które umożliwiają UE i jej państwom członkowskim przyczynianie się do realizacji całego spektrum morskich zobowiązań. Ich stała obecność musi wspierać wolność żeglugi i przyczynia się do dobrych rządów przez powstrzymywanie bezprawnej i nielegalnej działalności w światowym obszarze morskim, zapobieganie jej i jej zwalczanie. Kluczowym czynnikiem w tym względzie jest poszanowanie odpowiedniego prawa międzynarodowego, w tym zasady wyłącznej jurysdykcji państwa bandery na pełnym morzu, a także operacyjnej nietykalności personelu wykonującego oficjalne zadania na morzu.

Różne fora współpracy cywilnej zajmujące się egzekwowaniem prawa, bezpieczeństwem granic, łłami, rybołówstwem i kwestiami środowiskowymi stanowią konkretne przykłady wspólnej płaszczyzny wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa morskiego oraz mają do odegrania ważną rolę w zwalczaniu zagrożeń dla bezpieczeństwa morskiego na szczeblach zarówno globalnym, jak i regionalnym.

UE powinna działać niezależnie i z partnerami międzynarodowymi. Szczególna uwaga powinna zostać zwrócona na rozwój partnerstw z organizacjami międzynarodowymi. Zdolność Unii do współpracy z ONZ, NATO, partnerami regionalnymi, takimi jak Unia Afrykańska lub ASEAN, a także wielostronnymi platformami współpracy cywilnej, ma bezpośredni wpływ na jej możliwości ochrony własnych interesów i wzmocnienia regionalnego i międzynarodowego bezpieczeństwa morskiego. W kontekście zarządzania kryzysowego zaangażowanie UE i NATO w obszarze morskim powinno nadal mieć charakter dopełniający i skoordynowany, zgodnie z ustalonymi ramami partnerstwa między tymi dwiema organizacjami.

Celem jest propagowanie lepszego zarządzania morskiego opartego na przepisach oraz skuteczne wykorzystywanie dostępnych instrumentów UE. Aby to osiągnąć, działania muszą skupić się na:

- a) opracowaniu skoordynowanego podejścia do kwestii bezpieczeństwa morskiego na forach międzynarodowych, w organach regionalnych i państwach trzecich;
- b) wzmocnieniu widoczności UE w światowym obszarze morskim;

- c) wzmocnieniu spójności między wszystkimi unijnymi cywilnymi i wojskowymi instrumentami i politykami, koordynacji między służbami UE, w tym jej agencjami, i zaangażowanymi państwami członkowskimi, zarówno na morzu, jak i na lądzie, stosowaniu podejścia polegającego na łączeniu i wymianie dostępnych zasobów, w stosownych przypadkach, przy poszanowaniu wewnętrznej organizacji oraz polityk i przepisów unijnych i krajowych;
- d) umacnianiu gotowości na przyszłe nieprzewidziane zdarzenia dotyczące bezpieczeństwa morskiego i włączeniu bezpieczeństwa morskiego do głównego nurtu wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) w ścisłej współpracy ze wszystkimi odpowiednimi podmiotami UE, zgodnie z kompleksowym podejściem UE;
- e) prowadzeniu wraz z państwami trzecimi i organizacjami regionalnymi działań dotyczących budowania zdolności w zakresie bezpieczeństwa morskiego, tak aby wzmocnić ich zdolności w dziedzinach: 1) zarządzania obszarami morskimi i rządów prawa, w tym wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych i egzekwowania prawa w sprawach dotyczących obszarów morskich; 2) bezpieczeństwa portów i transportu morskiego zgodnie z przyjętymi normami międzynarodowymi; 3) zdolności tych państw do zarządzania swoimi granicami; oraz 4) walki z połowami NNN. W pełni przestrzegać powinno się przy tym istniejących międzynarodowych, unijnych i krajowych uregulowań dotyczących kontroli wywozu;
- f) propagowaniu mechanizmów rozstrzygania sporów zgodnie z UNCLOS, w tym Międzynarodowym Trybunałem Prawa Morza, w ramach dialogów politycznych UE z państwami trzecimi i organizacjami regionalnymi.

2. Wiedza o sytuacji na morzu, nadzór i wymiana informacji

Dostęp do terminowych i dokładnych informacji oraz wywiadu ma decydujące znaczenie dla ustalenia wspólnego obrazu sytuacji na morzu, co z kolei skutkuje prowadzeniem skuteczniejszych operacji i efektywniejszym wykorzystaniem skąpych zasobów. Integracja różnych źródeł danych w dziedzinie morskiej na podstawie istniejącego prawa krajowego i międzynarodowego należy do kluczowych zadań i pozwala na lepsze zrozumienie tego, co się dzieje na morzu. Im więcej informacji jest zagregowanych i zintegrowanych, tym pełniejszy jest obraz sytuacji morskiej i tym większa jest ich wartość dla operacyjnych użytkowników końcowych przy zachowaniu racjonalności kosztów.

Celem jest zapewnienie tego, by można było dzielić się informacjami na temat nadzoru morskiego, które są gromadzone przez jeden morski organ cywilny lub wojskowy i uznawane za niezbędne do działań operacyjnych przez inne organy, i wielokrotnie je wykorzystywać zamiast gromadzić i kilkakrotnie wytwarzać te informacje. Podstawowym celem jest uzyskanie wspólnego potwierdzonego obrazu sytuacji na morzu i przyczynienie się do bardziej skoordynowanego korzystania z dostępnych systemów kosmicznych, technologii teledetekcji oraz powiązanych z nimi zastosowań i usług. Aby osiągnąć ten cel, działania muszą skupić się na:

- a) dalszym usprawnieniu międzysektorowej współpracy i interoperacyjności na szczeblach krajowym i unijnym, jeżeli chodzi o zintegrowany nadzór morski w ramach odpowiednich organów i zobowiązań państw członkowskich i UE;
- b) wzmocnieniu współpracy transgranicznej i wymiany informacji w celu zoptymalizowania nadzoru nad obszarem morskim UE i jej granicami morskimi;
- c) spójnym podejściu w zakresie wspierania nadzoru morskiego w UE i w światowym obszarze morskim oraz planowania i prowadzenia misji i operacji WPBiO;
- d) rozwoju wspólnego mechanizmu wymiany informacji (CISE).

3. Rozwój zdolności

W dziedzinie zdolności głównymi bodźcami dla europejskich zdolności morskich, zwiększenia cywilno-wojskowej interoperacyjności i przemysłowej konkurencyjności są zwiększone wsparcie na rzecz rozwoju technologii podwójnego zastosowania oraz współpraca przy standaryzacji i certyfikacji z uwzględnieniem, że zdolności wojskowe należą do państw członkowskich i są przez nie zarządzane.

Celem jest rozwinięcie niezbędnych zrównoważonych, interoperacyjnych i racjonalnych pod względem kosztów zdolności przez dalsze zaangażowanie podmiotów publicznych i prywatnych, w tym partnerów społecznych, i wykorzystanie istniejących osiągnięć. W tym względzie działania muszą skupić się na:

- a) propagowaniu inicjatyw i projektów dotyczących wspólnego pozyskiwania i wykorzystywania zdolności, jak również szkolenia i kształcenia, prowadzonych przez państwa członkowskie, w tym za pośrednictwem EAO oraz innych odpowiednich podmiotów cywilnych i wojskowych; należy kontynuować dobrą koordynację i wzajemne wzmocnienie z NATO, tak aby zapewnić komplementarność i zwiększyć spójność;
- b) określeniu obszarów i technologii w zakresie zdolności, które mogłyby skorzystać z dodatkowego inwestowania, poprawie harmonizacji na rzecz lepszej interoperacyjności, standaryzacji i certyfikacji;
- c) rozwoju zdolności dotyczących podwójnego zastosowania i służących wielu celom oraz zbadaniu wariantów ich lepszego stosowania;
- d) jak najlepszym wykorzystaniu i tworzeniu synergii między informacjami, zdolnościami i systemami zarządzanymi przez władze cywilne i wojskowe w misjach mających wiele celów i angażujących wiele krajów;
- e) propagowaniu dzielenia się w większym stopniu najlepszymi praktykami, analizą ryzyka i informacjami o zagrożeniach, a także szkoleniami i kształceniem, między wszystkimi odpowiednimi cywilnymi i wojskowymi forami, takimi jak europejskie forum organów wykonujących zadania straży przybrzeżnej i szefowie europejskich marynarek wojennych, przy uwzględnieniu obowiązujących morskich planów operacyjnych między państwami członkowskimi i porozumień regionalnych w UE.

4. Zarządzanie ryzykiem, ochrona morskiej infrastruktury krytycznej i reagowanie kryzysowe

Głównym celem pozostaje zwiększenie zdolności w zakresie zapobiegania konfliktom i reagowania na kryzys, zapobiegania konfliktom i incydentom, ograniczania ryzyka i ochrony dobrego stanu środowiska morskiego w UE, bezpieczeństwa zewnętrznych granic Unii, a także jej morskiej infrastruktury krytycznej. Cel ten zależy od wysokiego stopnia przygotowania, przewidywania i możliwości reagowania. Stworzono już zbiór powiązanych działań, jednak UE i jej państwa członkowskie mogą poprawić swoje możliwości reagowania i odporność.

UE i jej państwa członkowskie dysponują znacznymi zdolnościami w zakresie pomocy w przypadku katastrof i reagowania kryzysowego. W sytuacjach kryzysów morskich, takich jak klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka, UE i jej państwa członkowskie będą wykorzystywać wszystkie powiązane instrumenty i zdolności na skalę światową.

Nie zrównoważona eksploatacja zasobów morskich lub podmorskich zwiększa presję na ekosystemy morskie i może prowadzić do ryzyk w dziedzinie bezpieczeństwa. Zarządzanie ryzykiem morskim i „niebieski” wzrost, w oparciu o zarządzanie ekosystemami morskimi w sposób dbały o środowisko, powinny uwzględniać ten aspekt.

Działania służące osiągnięciu powyższych celów muszą skupić się na:

- a) wypracowaniu wspólnej analizy ryzyka w celu rozwinięcia wspólnego zarządzania ryzykiem w zakresie bezpieczeństwa morskiego i, w stosownych przypadkach, uzupełnienia ustalonych międzynarodowych i unijnych wymogów dotyczących analizy ryzyka w odniesieniu do bezpieczeństwa morskiego;
- b) wzmocnieniu współpracy międzysektorowej, a także transgranicznej w odniesieniu do reagowania kryzysowego na obszarach morskich i planowania dotyczącego nieprzewidzianych zdarzeń dotyczących bezpieczeństwa morskiego w związku ze zdefiniowanymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa, również przy uwzględnieniu decyzji Rady w sprawie ustaleń dotyczących zastosowania klauzuli solidarności;
- c) ocenie odporności infrastruktury transportu morskiego na klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka, w tym zmianę klimatu, oraz podjęciu odpowiednich działań dostosowawczych i udostępnianiu najlepszych praktyk w celu ograniczania powiązanych ryzyk;
- d) propagowaniu wzajemnego rozumienia w celu zwiększenia interoperacyjności między podmiotami zaangażowanymi w bezpieczeństwo morskie.

5. Badania naukowe i innowacje, edukacja i szkolenia w zakresie bezpieczeństwa morskiego

Innowacyjne technologie i procesy przyczyniają się do lepszej efektywności, bardziej zrównoważonego charakteru i większej skuteczności operacji. Badania naukowe w zakresie bezpieczeństwa morskiego opierałyby się na jasnej wizji potrzeb międzysektorowych i zdolnościach w zakresie podwójnego zastosowania.

Badania naukowe i innowacje w poszerzaniu wiedzy, a także edukacja i szkolenia przyczyniają się do osiągnięcia celów określonych w niniejszej strategii. Wyniki unijnych programów badawczych należy w większym stopniu stosować w rozwoju polityki i dla osiągnięcia lepszej absorpcji przez rynek, wykorzystując także synergie z programami państw członkowskich i unijnymi instrumentami finansowania, takimi jak europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, oraz wspierając strategię na rzecz „niebieskiego” wzrostu.

Celem jest propagowanie badań naukowych i rozwój technologii innowacyjnych, które przyczynią się do poprawy skuteczności i efektywności działań i wymiany informacji, poprzez skoordynowany i zintensyfikowany rozwój badań naukowych i wiedzy. Aby osiągnąć ten cel, działania muszą skupić się na:

- a) umieszczeniu dostępnych możliwości szkoleniowych na temat bezpieczeństwa morskiego we wspólnych modułach szkoleń morskich;
- b) ustanowieniu programu cywilno-wojskowego na potrzeby badań w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego, w tym rozwoju zdolności dotyczących podwójnego zastosowania i służących wielu celom;
- c) stworzeniu nowych i dalszym rozwoju istniejących sieci rozwoju wiedzy i kompetencji obejmujących cywilne i wojskowe instytuty edukacyjne, ośrodki i akademie;
- d) stworzeniu sieci globalnych partnerów badawczych i rozwojowych;
- e) działania badawczo-innowacyjne, jak np. w ramach programu „Horyzont 2020” koncentrują się na zastosowaniach cywilnych, natomiast aktywnie kontynuowane będą interakcje z działaniami EAO w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego;
- f) propagowaniu partnerstw publiczno-privatnych;
- g) propagowaniu prowadzenia międzyagencyjnych, zintegrowanych ćwiczeń.

VII. DALSZE DZIAŁANIA

Rada, państwa członkowskie, Komisja i Wysoki Przedstawiciel opracowali niniejszą strategię wspólnie. Ten skuteczny sposób pracy należy kontynuować i włączyć do niego wszystkie odpowiednie zainteresowane strony i podmioty zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym.

Niniejsza strategia powinna być regularnie poddawana przeglądowi na forum Grupy Przyjaciół Prezydencji, która może zwrócić się o wkład, w stosownych przypadkach, od innych odpowiednich grup roboczych w Radzie, tak aby ocenić postępy i umożliwić ich weryfikację.

Strategia powinna zostać do końca 2014 r. uzupełniona przez ewoluujący plan działania z różnymi wątkami roboczymi, który realizuje działania międzysektorowe w sposób kompleksowy i skoordynowany, włączając bezpieczeństwo morskie do głównego nurtu polityk UE. W planie działania należy także zawrzeć ocenę postępów. Na podstawie wkładów państw członkowskich Wysoki Przedstawiciel i Komisja powinni regularnie składać sprawozdania.

Cel strategii i planu działania będzie aktywnie przekazywany społeczeństwu na szczeblach zarówno unijnym, jak i krajowym.
